

Sygn. akt VIII Gz 414/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie SO Agnieszka Górka (spr.)

SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku E. W. i A. K.

o ogłoszenie upadłości dłużnika Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. obejmującej likwidację jego majątku

na skutek zażalenia A. K. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 27 września 2016 roku, sygn. akt XII GU 227/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie

Natalia Pawłowska – Grzelczak Piotr Sałamaj Agnieszka Górka

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek E. W. i A. K. o ogłoszenie upadłości dłużnika Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. obejmującej likwidację jego majątku oraz ustalił, że materiał zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

W dniu 2 sierpnia 2016 roku zażalenie (datowane na 1 sierpnia 2016 roku) na powyższe postanowienie wniosła A. K., kierując je – w dwóch egzemplarzach - do Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie XII Wydziału Gospodarczego.

Zarządzeniem z 29 sierpnia 2016 roku A. K. została zobowiązana do uzupełnienia braków formalnych zażalenia z dnia 1 sierpnia 2016 roku poprzez:

- prawidłowe oznaczenie sądu, do którego kierowane jest zażalenie, tj. do Sądu Okręgowego w Szczecinie za pośrednictwem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie

- przedłożenie dwóch odpisów zażalenia,

oraz do uiszczenia kwoty 200 złotych z tytułu opłaty od zażalenia w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia zażalenia (k. 852, 856).

Wykonując zobowiązanie Sądu A. K., poza uiszczeniem opłaty, przedłożyła do akt sprawy pismo przewodnie w którym wskazała na załączenie potwierdzenia dokonania wpisu od zażalenia oraz zażalenia z prawidłowym oznaczeniem sądu wraz z dwoma odpisami. Do akt sprawy przedłożyła dwa egzemplarze zażalenia, które zawierały prawidłowe oznaczenie adresata, tj. „Sąd Okręgowy w Szczecinie za pośrednictwem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie” oraz dwie kopie dowodu wpłaty kwoty 200 zł tytułem opłaty od zażalenia. Przedłożone zażalenia zawierały adnotację o załączeniu „odpisu zażalenia” oraz potwierdzenia dokonania opłaty.

Postanowieniem wydanym 27 września 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie odrzucił zażalenie A. K..

W uzasadnieniu wskazano, że w określonym terminie skarżąca uiszczyła żadaną opłatę oraz przedłożyła zażalenie skierowane do Sądu Okręgowego w Szczecinie wraz z jednym jego odpisem, wskazując równocześnie, iż załącza zażalenie z prawidłowym oznaczeniem sądu i dwoma odpisami. W konsekwencji Sąd uznał, że A. K. nie wykonała prawidłowo zobowiązania z dnia 29 sierpnia 2016 roku, gdyż nie przedłożyła dwóch odpisów pierwotnego zażalenia z 1 sierpnia 2016 roku, do czego została zobowiązana, ani też nie przedłożyła drugiego odpisu zażalenia skierowanego do Sądu Okręgowego w Szczecinie, co skutkuje tym, że Sąd nie dysponuje odpisami zażalenia, które można by doręczyć stronom postępowania. Jako podstawę prawną odrzucenia zażalenia Sąd wskazał art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 §2 k.p.c. w związku z art. 35 prawa upadłościowego i naprawczego.

Zażaleniem wniesionym 19 października 2016 roku A. K. złożyła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 27 września 2016 roku o odrzuceniu zażalenia i zażądała jego uchylenia. W uzasadnieniu wskazała, że wykonała zobowiązanie w całości poprzez dokonanie opłaty, jak też poprzez przedłożenie zażalenia prawidłowo zaadresowanego wraz z odpisami. W piśmie przewodnim wskazała również na przekazywane załączniki. Po dokonaniu wglądu w akta sprawy celem dokonania weryfikacji złożonej korespondencji A. K. stwierdziła, że z prezentaty sądu wynika, że dołączyła odpisy zażalenia, a zatem nie było podstaw do odrzucenia zażalenia wobec braku tych odpisów. Wobec niemożności ustalenia przyczyn, dla których mimo załączenia odpisów, nie ma ich w aktach postępowania, ponownie załączyła odpisy zażalenia z 1 sierpnia 2016 roku z prawidłowym oznaczeniem sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie A. K. jest uzasadnione.

Jak wynika z analizy akt sprawy zarządzeniem doręczonym A. K. w dniu 12 września 2016 roku wnioskodawczyni została wezwana do uzupełnienia braków formalnych zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 lipca 2016 roku. Wezwanie to wskazywało – poza uiszczeniem kwoty 200 zł z tytułu opłaty od zażalenia – na obowiązek prawidłowego oznaczenia sądu, do którego kierowane jest zażalenie oraz przedłożenia dwóch odpisów zażalenia.

Tak sformułowane zobowiązanie A. K. wykonała w dniu 19 września 2016 roku, nadając korespondencję do sądu stanowiącą odpowiedź na wezwanie. Jak wynika z adnotacji na prezentacie XII Wydziału Gospodarczego korespondencja ta zawierała dwa odpisy zażalenia oraz kopertę. W aktach sprawy również znajdują się dwa egzemplarze zażalenia wnioskodawczyni, które zaadresowane są „Sąd Okręgowy w Szczecinie za pośrednictwem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie”. Korespondencja ta zawierała również pismo przewodnie zatytułowane „wykonanie zobowiązania sądu”, w którym wskazano, że załączono potwierdzenie dokonania opłaty od zażalenia oraz zażalenie z prawidłowym oznaczeniem sądu wraz z dwoma odpisami. Wbrew twierdzeniom zażalenia, adnotacja na prezentacie o złożeniu dwóch odpisów zażalenia świadczy o przedłożeniu przez skarżącą jedynie dwóch egzemplarzy

zażalenia. W przeciwnym razie odnotowane zostałyby złożenie trzech egzemplarzy zażalenia bądź też złożenie zażalenia i dwóch odpisów.

Niemniej, w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do uznania przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, że wnioskodawczyni nie wykonała zobowiązania Sądu do uzupełnienia braków formalnych zażalenia.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że utrwalone stanowisko orzecznictwa nakazuje precyzyjne formułowanie wezwania do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego. Zobowiązanie takie powinno zawierać dokładne oznaczenie braków, wskazywać termin ich uzupełnienia oraz określać skutki nieusunięcia tych braków w terminie. Nieprecyzyjne wezwanie do uzupełnienia braków środka zaskarżenia powoduje, że nie może nastąpić jego odrzucenie z powodu niewykonania wezwania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2016 roku, III CZ 17/16, Legalis nr 1508605). Termin wyznaczony do usunięcia braku formalnego pisma procesowego należy uznać za niezachowany, jeśli strona w tym terminie w ogóle nie podjęła czynności uzupełniającej lub wprawdzie ją podjęła, lecz w taki sposób, że brak nie został uzupełniony w całości. W sytuacji gdy strona uzupełniła brak formalny wskazany w wezwaniu, lecz pismo dotknięte jest innym brakiem, sąd (przewodniczący) - wzywając stronę do jego usunięcia - szczegółowo określa, o jaki brak chodzi i tylko wtedy może nastąpić negatywny skutek procesowy związany z nieuzupełnieniem braku (vide: postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CZ 19/16, Legalis nr 1450590).

W sytuacji, w której strona nie korzysta ze wsparcia profesjonalnego pełnomocnika pouczenia zawarte w pismach sądowych winny być formułowane w sposób jasny i wyczerpujący. Skierowane do skarżącej zobowiązanie wskazywało na konieczność prawidłowego oznaczenia sądu, do którego kierowane jest zażalenie oraz przedłożenia dwóch odpisów zażalenia. Wykonanie tak sformułowanego zobowiązania mogło zatem polegać na wskazaniu prawidłowego oznaczenia sądu w piśmie przewodnim oraz na złożeniu dwóch odpisów zażalenia bądź też na złożeniu dwóch odpisów zażalenia z prawidłowo oznaczonym adresatem. Tak rozumiane zobowiązanie skarżąca zrealizowała przedkładając Sądowi dwa egzemplarze zażalenia zawierającego prawidłowe oznaczenie Sądu Okręgowego w Szczecinie, jako tego, do którego kierowane jest zażalenie.

Na ocenę powyższą nie może wpływać fakt, że w piśmie przewodnim skarżąca sama wskazała na złożenie zażalenia wraz z dwoma odpisami, zwłaszcza że z treści złożonych przez nią dokumentów wynika, że złożony został jedynie jeden odpis zażalenia. W konsekwencji, w zaistniałej sytuacji konieczne byłoby ponowne wezwanie A. K. do uzupełnienia braku formalnego zażalenia poprzez przedłożenie kolejnego egzemplarza zażalenia.

Niezależnie od powyższych uwag, oceniając zasadność zażalenia należy zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone na tle art. 373 k.p.c., dotyczącego odrzucenia apelacji, zgodnie z którym przepis art. 373 k.p.c. należy odczytywać łącznie z art. 130 k.p.c. Odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2015 r., sygn. akt II UZ 76/14, Lex nr 1806444). Stanowisko to, z uwzględnieniem treści art. 397 §2 k.p.c. powinno znaleźć zastosowanie także do uzupełnienia braków formalnych zażalenia. W postanowieniu tym Sąd Najwyższy podkreślił znaczenie precyzyjnego wskazania w zobowiązaniu kierowanym do strony, o jakie braki chodzi oraz w jaki sposób mają one zostać wyeliminowane. Dodał również, że negatywny skutek procesowy związany z nieuzupełnieniem braku formalnego dotyczy jedynie takich warunków formalnych, bez których pismo nie może otrzymać prawidłowego biegu. Sąd drugiej instancji jest uprawniony do weryfikacji, czy pismo procesowe może mieć nadany prawidłowy bieg. Odrzucenie środka zaskarżenia z powodu nieuzupełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie mu prawidłowego biegu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt I UZ 30/14, Lex nr 1663128).

W myśl art. 128 §1 k.p.c., do pisma procesowego należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie złożono załączników w oryginale, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych. Przepis ten dotyczy również zażaleń.

Mając na uwadze powyższe przypomnieć należy, że sprawa z wniosku E. W. oraz sprawa z wniosku A. K. - o ogłoszenie upadłości Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. były odrębnymi prawami, które zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Jednoznacznie wynika to z treści postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z 8 kwietnia 2016 roku (k. 805). Zażalenie wniesione na postanowienie z dnia 11 lipca 2016 roku o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika przez E. W. (k. 846) zostało – wobec złożenia go po upływie terminu - odrzucone postanowieniem Sądu Rejonowego wydanym 29 sierpnia 2016 roku i doręczonym E. W. w dniu 10 września 2016 roku (k. 851 oraz 853). Wobec jego niezaskarżenia przez E. W. w tygodniowym terminie, postanowienie to stało się prawomocne z dniem 18 września 2016 roku.

Termin na uzupełnienie braków formalnych zażalenia A. K., mając na uwadze doręczenie zobowiązania Sądu w dniu 12 września 2016 roku upływał z dniem 19 września 2016 roku. Tym samym, jeszcze w trakcie biegu terminu do uzupełnienia braków formalnych zażalenia odpadła konieczność doręczenia odpisu zażalenia A. K. E. W.. Sprawa z wniosku E. W. o ogłoszenie upadłości Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. została już bowiem prawomocnie zakończona. Wniesione przez A. K. zażalenie nie było zatem obarczone brakami formalnymi, które uniemożliwiłyby nadanie mu biegu. Za przyjęciem tego wniosku przemawia nadto okoliczność, iż w kontekście przedłożenia prawidłowo zaadresowanych odpisów tego zażalenia, nie ulega wątpliwości wola wnioskodawczyni skierowania zażalenia do Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Nie budzi wątpliwości, iż w granicach zaskarżenia Sąd drugiej instancji rozpoznający zażalenie może orzec reformatoryjnie, przy czym Sąd drugiej instancji orzeka reformatoryjnie na podstawie art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 386 §1 k.p.c. nie tylko wtedy, gdy zmienia zaskarżone postanowienie, ale także wówczas, gdy - uznawszy zażalenie za uzasadnione - uchyla to orzeczenie, nie dostrzegając zarazem potrzeby orzekania o określonym żądaniu procesowym lub w określonej kwestii).

W rozpoznawanej sprawie wystąpił właśnie ten przypadek, a zatem na podstawie art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak na wstępie.

N. G. P. A. G.

Sygn. akt VIII Gz 414/16

ZARZĄDZENIA:

1. (...)
2. (...)A. K. (...)
3. (...)